

Список використаних джерел

1. Гуменюк І. Б. Формування ключових життєвих компетентностей учнів шляхом встановлення міжпредметних зв'язків на уроках англійської мови. URL: http://imso.zippo.net.ua/wp-content/uploads/2017/08/2017_7_11 (дата звернення: 10.05.2024).
2. Зима О. В. Рольові ігри з англійської мови як засіб активізації пізнавальної діяльності. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/49325/ (дата звернення: 10.05.2024).
3. Ігри на уроках англійської мови як засіб формування комунікативної компетенції школярів / Укл. Т.М. Гавінська. Слобідко-Охримовецький НВК. 2015. 67 с.
4. Коваленко О. А. Формування ключових компетентностей учнів на уроках англійської мови. URL: <https://naurok.com.ua/stattya-formuvannya-klyuchovih-kompetentnostey-uchniv-na-urokah-angliysko-movi-35193.html/> (дата звернення: 10.05.2024).
5. Формування ключових компетентностей учнів на уроках іноземної мови / В.П. Аратова, Н. О. Долгова. Запоріжжя, 2019. 76 с.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ ДЛЯ УЧНІВ 4-Х КЛАСІВ НУШ

Солдаткіна Марина Володимирівна,
вчитель початкових класів КЗ СОР –
Глухівського ліцею-інтернату з посиленою
військово-фізичною підготовкою

Ключові слова: інтерактивні методи, нова українська школа, інтерактивно-кооперативне навчання.

У сучасному світі, де технології швидко змінюють наше сприйняття навчання, інтерактивні методи стають необхідністю для успішної освіти. У контексті Нової української школи (НУШ) акцент зроблено на розвиток критичного мислення, творчості та комунікативних навичок учнів, тому використання інтерактивних методів на уроках математики для здобувачів освіти стає особливо актуальним.

Навчання математики в 4-му класі відповідає вимогам Державного стандарту початкової освіти з другого циклу, прийнятого у 2018 році, а також базується на типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом О. Я. Савченко [1]. Теоретичні та практичні аспекти використання інтерактивних технологій описані в працях таких авторів, як О. Біда, Г. Волошина, О. Єльнікова, О. Комар, Т. Кравченко, А. Мартинець, М. Скрипник, О. Пехота, Л. Пироженко, О. Пометун та ін.

Вирішенню цієї проблеми сприяє впровадження інтерактивних методів навчання на уроках математики. Ці методи є більш ефективними, ніж інші педагогічні підходи, оскільки сприяють інтелектуальному, соціальному та духовному розвитку учня і формують його готовність жити й працювати в гуманному та демократичному суспільстві.

В. Сухомлинський відзначав, що школа має бути не просто складницею знань, а оточенням для розвитку думки [3]. Тому предмет, який викладається вчителем, не стає кінцевою метою його діяльності, а вважається засобом розвитку особистості учня.

У сучасній педагогічній практиці вже накопичено значний досвід у розумінні та застосуванні поняття «інтерактив». Термін «інтерактивний» має латинське коріння: «inter» означає «між», а «act» – «діяти», що вказує на здатність взаємодіяти [2, с. 11].

Згідно з Н. Руденко, інтерактивне навчання визначається як міжособистісна та педагогічна взаємодія, яка задовольняє потребу особистості в соціальній і культурній інтеграції через рівноправне партнерство між учителем і учнями [4, с. 8]. Це співнавчання, колективне та групове навчання, де як вчитель, так і учні, є рівноправними учасниками процесу.

Основний принцип інтерактивного навчання – постійна взаємодія та співпраця між учнями, де вчитель є організатором і координатором інтерактивних взаємодій. Я. Цивенко розглядає інтерактивне навчання під час уроків математики як окрему систему для організації пізнавальної діяльності, у якій чітко визначена мета, де кожен учень може відчувати інтелектуальну винагороду та здатність до виконання поставлених завдань на особистому досвіді [5].

Суть концепції інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес організований таким чином, що всі учасники беруть активну участь у процесі вивчення, формулювання висновків та досягнення конкретних результатів [3]. Кожен вносить свій унікальний внесок, обмінюється знаннями, ідеями та методами діяльності. Цей підхід реалізується у сприятливій атмосфері та взаємопідтримці. Такий метод дозволяє не лише здобувати нові знання, але й розвивати пізнавальну активність, перетворюючи її на вищі форми співпраці та взаємодії.

Інтерактивне навчання під час уроків математики у 4-му класі вирішує кілька завдань одночасно: розвиває комунікативні навички та вміння, сприяє встановленню емоційних зв'язків між учасниками, виконує виховну функцію, оскільки вимагає спільної роботи та уважного вислуховування кожної думки. Застосування інтерактивних методик допомагає зняти напругу, дає можливість змінювати форми діяльності та зосереджуватися на основних питаннях [2, с. 27].

Одним із найефективніших інтерактивних методів під час уроків є використання ігор та інтерактивних завдань. Наприклад, вправи, які спонукають учнів до співпраці та колективного розв'язування задач, можуть значно покращити їх розуміння математичних концепцій; групові завдання або конкурси з математики стимулюють учнів до активної участі, сприяють розвитку командної роботи та взаємодопомоги.

Наприклад, узагальнюючи вивчений матеріал з тем «Знаходження швидкості», «Знаходження відстані», «Знаходження часу» у 4-му класі для учнів можна придумати завдання, під час виконання якого вони будуть поділені на групи. Приклад реалізації роботи в групах демонструє рис.1.

Рис.1. Робота в групах «Задачі на знаходження швидкості, відстані і часу»

О. Пометун і Л. Пироженко класифікують методи інтерактивного навчання на чотири основні категорії, ураховуючи ціль уроку та організацію навчального процесу учнів:

- 1) передбачає використання інтерактивно-кооперативного навчання (завдання в парах, карусель, акваріум, реклама, подкаст тощо);
- 2) охоплює інтерактивні форми колективного та групового навчання (незакінчені речення, штурм, ажурна плитка тощо);
- 3) передбачає методи ситуативного моделювання (імітаційні ігри, рольові ігри, перегляд фільмів з подальшою грою тощо);
- 4) охоплює технології оброблення дискусійних питань (метод «ПРЕС», займи позицію, кейс-метод, дискусія тощо) [5, с. 43].

Окрім того, важливо застосовувати інтерактивні методи, що сприяють активному обговоренню та аналізу математичних понять. Наприклад, вправа «мікрофон» дає кожному учневі можливість висловити свою думку щодо розв'язання задачі.

Онопрієнко та С. Скворцова наголошують, що вправи на уроках математики орієнтовані на декілька аспектів:

- розвиток належності мислення школярів та певної самостійності думок: учнів стимулюють до висловлення своїх думок, до формування творчого ставлення до висновків і правил. Деякі інтерактивні вправи, такі як: «Робота в парах», «Робота в групах», «Карусель», «Пошук інформації», сприяють самостійному осмисленню матеріалу та допомагають учням знайти помилки;
- розвиток опору до навіювання думок і зразків поведінки: учні вчаться захищати свою думку, виконуючи вправи «Аналіз ситуації» та «Вирішення проблем». Вони також вчаться розрізняти позитивні та негативні аспекти своїх дій;
- розвиток критичного мислення та вміння бачити свої помилки: учні вчаться аналізувати свої дії та оцінювати їх, що допомагає в навчанні та формуванні дисциплінованої поведінки;
- розвиток пошукової спрямованості мислення та вміння знаходити спільні рішення з однокласниками: учні вчаться працювати в команді та спільно вирішувати завдання;
- підвищення інтересу учнів до вивченого матеріалу: інтерактивні вправи сприяють активнішому залученню учнів до процесу навчання [3].

Викладання математики у 4-му класі НУШ може охоплювати різні підходи: індивідуальні, колективні та кооперативні методи роботи з учнями. Використання цих підходів дозволяє моделювати реальні життєві ситуації, що може здійснюватися через рольові ігри, дебати, створення проблемних ситуацій, а також проведення подкастів та інших інтерактивних форм.

О. Ліба зазначає, що використання інтерактивних технологій передбачає взаємодію не лише між вчителем і учнем, а й між учнями [2]. Це означає, що взаємодія може відбуватися в різних формах, таких як учень-учень, група учнів-група учнів, і так далі. Обговорення завдань у групі сприяє активному обміну ідеями та знаннями. Застосування цього підходу дозволяє стимулювати мотивацію учнів до навчання, що призводить до покращення самого навчального процесу. Учні стають більш активними у своєму навчанні та більш самостійними в оцінюванні власних досягнень, порівнюючи їх якість із власними попередніми результатами і визначаючи свій шлях розвитку в залежності від цього.

Отже, використання інтерактивних методів на уроках математики для учнів 4-го класу НУШ є важливим елементом створення стимулювальної та ефективної навчальної атмосфери. Вони сприяють активному залученню учнів до навчального процесу, розвивають їхні творчі здібності та сприяють засвоєнню математичних знань.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт початкової освіти. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018р. №87. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/59891/ (дата звернення: 20.04.2024).

2. Ліба О. М. Формування готовності майбутніх учителів початкових класів до застосування інноваційних технологій навчання математики в школі. Хмельницький. 2016. 352 с.

3. Онопрієнко О., Скворцова С. Особливості навчання математики 4-му класі Нової української школи. URL: <https://znaayshov.com> (дата звернення: 20.04.2024).

4. Руденко Н. М. Підготовка майбутніх учителів початкової школи в умовах коледжу до застосування інтерактивних технологій на уроках математики. Київ. 2016. 290 с.

5. Цивенко Я.І. Використання інтерактивних технологій навчання на уроках математики: методичні рекомендації. Маріуполь. 2018. 55 с.

ПОЗАНАВЧАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Солод Ігор Сергійович,

здобувач третього (освітньо-наукового рівня) вищої освіти Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Науковий керівник: Бірюк Людмила Яківна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології початкової освіти Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Ключові слова: здоров'язбережувальна компетентність, здоров'я, позанавчальна діяльність, молодші школярі.

Проблема систематичного формування здоров'язбережувальної компетентності серед молодших школярів є дуже важливою і актуальною, оскільки стан здоров'я людини впливає на рівень економіки, якість життя населення та національну безпеку. Основним завданням освіти в Україні у XXI сторіччі є розвиток мислення молодого покоління, спрямованого на прогрес людства та забезпечення стабільного майбутнього. Очевидно, що успішність здобувачів освіти у формуванні моделі здоров'язбережувальної компетентності під час навчання буде визначати їхню подальшу здатність до самостійного збереження здоров'я та максимізації його потенціалу.

Здоров'я є найвищою соціальною цінністю та основною умовою виконання біологічних і соціальних функцій людиною, а також фундаментом для самореалізації особистості. Формування здоров'язбережувальної компетентності серед молодших школярів передбачає стимулювання прийняття нових корисних для здоров'я форм поведінки в повсякденному житті. Це є обов'язковою умовою успішного виховання здорового покоління. Особливу увагу у вирішенні зазначеної проблеми приділяється змісту освіти, який ґрунтується на компетентнісному підході. Серед ключових